

Nr 125.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1925 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar rörande provisorisk löneförbättring för reservstatspersonalen samt i fråga om anslagen till arméns och marinens reservstater.
(1:a avd.)

I den till riksdagen avlåtna, den 2 januari 1925 dagtecknade propositionen angående statsverkets tillstånd och behov (nr 1) har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln, punkt 8 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden samma dag, föreslagit riksdagen att, i avbidan på den särskilda proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, tillsvidare beräkna ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater till 760,000 kronor,

Vidare har Kungl. Maj:t under punkt 79 av samma statsrådsprotokoll föreslagit riksdagen att, i avbidan på den särskilda proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, tillsvidare beräkna ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat till 53,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten, den 20 februari 1925 dagtecknad proposition (nr 127), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, utom i vad den avsåge medgivande för viss personal att uppbära pension av statsmedel, i till statsutskottet remitterade delar föreslagit riksdagen dels godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 20 februari 1925 fogade förslag till stater för officerare och underofficerare & reservstat vid armén, fältläkarkårens reservstat samt marinens reservstat, att gälla för budgetåret 1925—1926, dels öka ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 500,000 kronor, med 250,000 kronor till 750,000 kronor, dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 38,000 kronor, med 16,000 kronor till 54,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Arméns reservstater upprättades efter beslut vid 1914 års senare riksdag (prop. nr 159, riksdagens skrivelse nr 1).

Reservstaten för officerare och underofficerare omfattar enligt senast fastställd stat följande antal beställningar, nämligen:

- 2 beställningar för generalspersoner,
- 7 överstebeställningar, därav 2 av högre och 5 av lägre löneklass,
- 29 majorsbeställningar,

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 6 saml. 59 häft. (Nr 125.)

114 kompaniofficersbeställningar, därav 24 av högsta, 42 av mellersta och 48 av lägsta löneklass, samt

120 underofficersbeställningar, därav 55 av högre och 65 av lägre löneklass.

Dessutom finnas en reservstat för fältläkarkåren och en reservstat för fältveterinärkåren, omfattande följande beställningar nämligen:

reservstaten för fältläkarkåren:

2 fältläkarbeställningar,

12 regementsläkarbeställningar och

6 bataljonsläkarbeställningar; samt

reservstaten för fältveterinärkåren:

1 fältveterinärbeställning,

4 regementsveterinärbeställningar och

2 bataljonsveterinärbeställningar.

Reservstaten för officerare och underofficerare ävensom reservstaten för fältläkarkåren äro båda fullt uppsatta. Däremot har uppsättningen av reservstaten för fältveterinärkåren ännu icke påbörjats.

För övergång till reservstat fordras, förutom full tjänsteduglighet:

för underofficerare 8 tjänsteår såsom aktiv underofficer och 32 levnadsår,

för kompaniofficere 10 tjänsteår såsom aktiv officer och 32 levnadsår,

för bataljonsläkare och bataljonsveterinärer 10 tjänsteår såsom militärläkare respektive militärveterinär och 43 levnadsår,

för regementsläkare och regementsveterinärer 15 tjänsteår såsom militärläkare respektive militärveterinär och 48 levnadsår samt

för överstar, överstelöjtnanter och kaptener vid övergång till närmast högre tjänstegrad å reservstat lämplighet för den högre beställningen.

Å reservstat äger befordran icke rum i vidare mån, än att löjtnant kan enligt vissa grunder befordras till kapten (ryttmästare) och sergeant till fanjunkare (styckjunkare, förvaltare).

Personal å reservstat är tjänstgöringsskyldig i krig och då värnpliktiga eljest inkallas till rikets försvar ävensom vid sådan övning, som till utrönande av härens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred:

generalmajor, överste och major i högst 45 dagar under varje tvåårsperiod av tjänstetiden;

kompaniofficer efter fyllda 43 och underofficer efter fyllda 42 år i högst 50 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden;

kompaniofficer efter fyllda 37 och intill fyllda 43 år, underofficer intill 42 år samt läkare och veterinär efter uppnådda 48 år i högst 50 dagar under loppet av varje tvåårsperiod av tjänstetiden; samt

kompaniofficer intill fyllda 37 år samt läkare och veterinär intill fyllda 48 år i högst 100 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden.

Personal å reservstat är skyldig att avgå från reservstat dels på grund av otjänstbarhet efter samma grunder som personal på aktiv stat och dels efter uppnående av den ålder, som berättigar motsvarande personal på aktiv stat till avgång med fyllnadspension. Efter övergången till pensionsstat äro vederbörande skyldiga att kvarstå i arméns reserver under samma tider, som

gälla för motsvarande personal på aktiv stat efter avgång med pension från densamma.

Reservstatspersonalen tillkommande avlönings- och pensionsförmåner framgå av nedanstående sammanställning.

Beställningshavare	Lön kronor	Pension kronor
Generalsperson	5,400	4,500
Överste i högre löneklassen	4,500	3,800
Överste i lägre löneklassen, fältläkare	4,200	3,500
Major, regementsläkare, fältveterinär	3,100	2,700
Kompaniofficer i högsta löneklassen (övergång efter fyllda 43 år), bataljonsläkare, regementsveterinär	2,100	1,800
Kompaniofficer i mellersta löneklassen (övergång efter fyllda 37 år ¹⁾), bataljonsveterinär ²⁾	1,650	1,300
Kompaniofficer i lägsta löneklassen ³⁾	1,200	900
Underofficer i högre löneklassen (övergång efter fyllda 42 år)	1,000	850
Underofficer i lägre löneklassen ⁴⁾	800	650

¹⁾ Åtnjuter ett avlöningstillägg om 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder.

²⁾ " " " " 300 " " " 48 " "

³⁾ " " " " 300 " " " 37 " " och ytterligare ett å 300 kronor vid uppnådd 43 års ålder.

⁴⁾ Åtnjuter ett avlöningstillägg om 150 kronor vid uppnådd 42 års ålder.

Anm. 1. Avlöning under tjänstgöring, såsom dagavlöning, dagtraktamente och annan tillfällig avlöning tillkommer personal å reservstat enligt för personalen å aktiv stat gällande föreskrifter; likaså utgår rese- och traktamentsersättning för resor till och från tjänstgöringsort.

Anm. 2. I avgift för egen pensionering erlägger personal å reservstat årligen 3 procent av kassa- och fyllnadspensionernas sammanlagda belopp.

Anm. 3. Personal å reservstat är tillsvidare skyldig att kvarstå såsom delägare i arméns änke- och pupillkassa med den änkepensionsrätt, den vid övergången till reservstat innehar, och på de villkor, som reglementet för denna kassa stadgar; och skall för sådan delägare utgå statsbidrag till samma belopp, som närmast före övergången.

Enligt nuvarande marinorganisation finnes en för hela sjöförsvaret gemensam reservstat, omfattande ett visst antal mellan flottan och kustartilleriet fördelade beställningar.

Marinen.

Antalet för flottan avsedda beställningar skall enligt 1914 års riksdagsbeslut utgöras av:

2 kommandörkapstensbeställningar, därav 1 av 1. graden och 1 av 2. graden,

8 kaptens- eller löjtnantsbeställningar, därav 2 av högsta, 4 av mellersta och 2 av lägsta löneklass, samt

4 underofficersbeställningar, därav 2 av högre och 2 av lägre löneklass.

Den sålunda beslutade organisationen är ännu icke fullt genomförd. Å reservstaten återstå nämligen att uppföra 2 kaptens- eller löjtnantsbeställningar och 1 underofficersbeställning.

För övergång till reservstat fordras, förutom full tjänsteduglighet:

för underofficerare att vara flaggunderofficer eller underofficer av 2. graden samt innehava 8 tjänsteår såsom aktiv underofficer och 32 levnadsår;

för kaptener och löjtnanter 10 tjänsteår som aktiv officer och 32 levnadsår; samt

för kommandörkapten av 2. graden och kapten vid övergång till närmast högre tjänstegrad å reservstat lämplighet för den högre beställningen.

Liksom vid armén äger befordran å reservstat icke rum i vidare mån, än att löjtnant enligt vissa grunder kan befordras till kapten och underofficer av 2. graden till flaggunderofficer.

Personal å flottans reservstat är tjänstgöringsskyldig i krig eller då värnpliktiga eljest inkallas till rikets försvar ävensom vid sådan övning, som till utrönande av marinens krigsberedskap kan bliva anbefalld, samt dessutom i fred:

kommandörkapten, kapten och löjtnanter i åldersgruppen 37—42 år samt underofficerare intill fyllda 42 år i högst 90 dagar under loppet av varje tvåårsperiod av tjänstetiden,

kapten och löjtnanter efter fyllda 43 år och underofficerare efter fyllda 42 år i högst 60 dagar under loppet av varje treårsperiod av tjänstetiden, samt

kapten och löjtnanter intill fyllda 37 år i högst 90 dagar under loppet av likaledes varje treårsperiod av tjänstetiden.

Beträffande avgång från reservstat samt avlönings- och pensionsförmåner gälla för flottans reservstatspersonal enahanda bestämmelser som vid armén. Kommendörkapten av 1. graden vid flottans reservstat, vilken beställning saknar motsvarighet vid armén, åtnjuter 3,500 kronor i lön och 3,200 kronor i pension.

För *kustartilleriet* skulle enligt 1914 års plan finnas följande antal beställningar, nämligen

1 regementsofficers-(majors-)beställning,

7 kaptens- eller löjtnantsbeställningar samt

8 underofficersbeställningar, därav 4 av högre och 4 av lägre löneklass.

Vid reservstatens upprättande förutsattes, att jämväl överstelöjtnantsbeställningar framdeles komme att inrättas.

Den sålunda beslutade organisationen är ännu icke helt genomförd. Å reservstaten återstå nämligen att uppföra 2 kaptens- eller löjtnantsbeställningar samt 2 underofficersbeställningar.

För övergång till reservstat fordras, förutom full tjänsteduglighet:

för underofficerare att vara underofficerare av 1. eller 2. graden samt innehava 8 tjänsteår såsom aktiv underofficer och 32 levnadsår;

för kapten och löjtnanter 10 tjänsteår som aktiv officer och 32 levnadsår; samt

för majorer och kapten vid övergång till närmast högre tjänstegrad å reservstat lämplighet för den högre beställningen.

Liksom vid armén och flottan äger befordran å reservstat icke rum i vidare mån, än att löjtnant enligt vissa grunder kan befordras till kapten och underofficer av 2. graden till underofficer av 1. graden.

Med avseende å tjänstgöringsskyldighet, avgång från reservstat samt avlönings- och pensionsförmåner gälla för kustartilleriets reservstatspersonal enahanda bestämmelser som vid armén.

Sedan särskilda utskottet för försvarsfrågans behandling vid 1924 års riksdag förklarat sig dela den i propositionen nr 20 uttalade meningen, att en löne- och pensionsreglering för reservstatspersonalen snarast möjligt borde komma till stånd, samt att därvid den ursprungliga relationen mellan den aktiva personalens och reservstatspersonalens löne- och pensionsförmåner borde återställas och detta jämväl i fråga om den nuvarande reservstatspersonalen, har Kungl. Maj:t uppdragit åt försvarsväsendets lönenämnd att avgiva förslag i ärendet.

Förslag från
försvarsväsen-
dets löne-
nämnd.

Huvudgrunderna i lönenämndens med anledning härav avgivna förslag, framgå av följande tablå:

Beställning å reservstat	Löner			Pensioner		
	1	2	3	4	5	6
	Nu- varande lön	Belopp vid återställande av det ur- sprungliga för- hållandet till lönen för aktiv personal i samma grad	Löne- nämndens förslag ¹⁾	Nu- varande pension	Belopp vid återställande av det ur- sprungliga för- hållandet till pensionen för aktiv personal i samma grad	Löne- nämndens förslag ²⁾
Armén.						
Generalsperson	5,400	7,000	7,440	4,500	5,625	6,250
Överste, högre löneklassen	4,500	5,732	6,360	3,800	5,250	5,300
" lägre "	4,200	5,346	5,940	3,500	4,875	4,950
Major	3,100	4,081	4,800	2,700	3,948	4,000
Kompaniofficer, högsta löneklassen	2,100	2,784	2,820	1,800	2,640	2,350
" , mellersta "	1,650	2,187	2,220	1,300	1,906	1,850
" , lägsta "	1,200	1,590	1,620	900	1,320	1,350
Underofficer, högre "	1,000	1,560	1,560	850	1,912	1,300
" , lägre "	800	1,248	1,260	650	1,462	1,050
Fältläkare	4,200	—	5,940	3,500	—	4,950
Regementsläkare	3,100	—	4,800	2,700	—	4,000
Bataljonsläkare	2,100	—	2,820	1,800	—	2,350
Marinen.						
Kommendörkapten av 1. graden (över- stelöjtnant)	3,500	4,579	5,460	3,200	4,400	4,500
Kommendörkapten av 2. graden (major)	3,100	4,081	4,800	2,700	3,948	4,000
Kapten, högsta löneklassen	2,100	2,784	2,820	1,800	2,640	2,350
" , mellersta "	1,650	2,187	2,220	1,300	1,906	1,850
" , lägsta "	1,200	1,590	1,620	900	1,320	1,350
Underofficer, högre "	1,000	1,560	1,560	850	1,912	1,300
" , lägre "	800	1,248	1,260	650	1,462	1,050

¹⁾ Dyrtidstillägg förutsättes utgå enligt grunderna för nyreglerade verk.

²⁾ Dyrtidstillägg förutsättes utgå enligt grunderna för oreglerade verk.

I fråga om reservstatspersonalens avlöning under tjänstgöring har lönenämnden anfört följande:

Under tjänstgöring ägde personal å reservstat uppbära dagavlöning enligt de föreskrifter, som år 1914 gällde för personal i motsvarande tjänstegrad å aktiv stat. 1919 års förslag innebar ej någon ändring i detta förhållande.

Det numera för den militära personalen å aktiv stat införda lönesystemet hade emellertid avskaffat avlöningsformen dagavlöning, varför riksdagen i skrivelse den 16 juni 1921 (nr 351) i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående löne reglering för arméns och marinens personal medgivit, att till beställningshavare, vilken tillhörde arméns eller marinens reservstat, finge tillsvi vidare utgå de vederbörande författningsenligt tillförsäkrade avlöningsförmåner, med iakttagande därvid, att i arseende å beloppet av nämnda avlöning skulle så anses, som om bestämmelserna i de för år 1921 gällande stater fortfarande ägt giltighet.

Det syntes lönenämnden kunna ifrågasättas, huruvida de nuvarande reglerna beträffande reservstatspersonalens avlöning under tjänstgöring vore fullt lämpliga och rättvisa. Den ersättning, som därunder utginge, syntes nämligen i regel icke vara tillräcklig för bestridande av under tjänstgöringen förekommande nödvändiga utgifter för de beställningshavare, som vore bostatta utom tjänstgöringsorten. Den personal, för vilken sistnämnda ort tillika vore bostadsort, syntes däremot behöva vidkännas endast obetydliga extra utgifter under tjänstgöringen. Reservstatslönen, vilken huvudsakligen vore att betrakta såsom en beredskapsavlöning, syntes emellertid på samma gång kunna anses innefatta skälig ersättning för den relativt obetydliga tjänstgöring, reservstatspersonalen hade att i fredstid fullgöra. På grund härav syntes det lönenämnden rationellast, att under tjänstgöring ersättning utöver reservstatslönen utginge endast i de fall, då tjänstgöringen ägde rum utanför vederbörandes bostadsort och alltså kunde förutsättas för honom medföra särskilda utgifter. Härvid syntes närmast böra ifrågakomma, att ersättningen utginge i form av tjänstgöringstraktamente enligt vanliga grunder. En sådan anordning skulle överensstämma med vad lönenämnden i sitt utlåtande den 29 oktober 1923 angående övergången till ny försvarsorganisation föreslagit beträffande den personal, som skulle överföras på övergångsstat. Lönenämnden ansåge sig fördenskull böra föreslå, att dagavlöning under tjänstgöring icke vidare måtte utgå till reservstatspersonalen samt att i stället tjänstgöringstraktamente måtte få åtnjutas enligt de för personal å aktiv stat gällande bestämmelser för tjänstgöring utom bostadsorten.

Med hänsyn till den förbättrade löneställning, som lönenämnden i allmänhet föreslagit för reservstatspersonalen, syntes något hinder icke böra möta för att låta ifrågavarande bestämmelse gälla även för den nuvarande personalen.

Skulle den sålunda föreslagna ändrade bestämmelsen rörande avlöning under tjänstgöring icke anses böra nu införas, syntes det emellertid, i betraktande av de olika grunder, efter vilka dyrtidstillägg vore avsedda att utgå efter löneförbättringens genomförande, jämfört med vad nu vore fallet, vara ofrånkomligt att höja beloppet av den dagavlöning, som utginge under tjänstgöring, med åtminstone omkring 16 procent. Dagavlöningsbeloppen för de olika graderna skulle i sådant fall, efter avjämning till närmast högre 10-tal öre, komma att utgöra:

för generalsperson	kronor 8: 20
» överste	» 7: —
» major	» 5: 80
» kompaniofficer, kapten	» 4: 70
» » , löjtnant	» 3: 50
» underofficer, fanjunkare	» 2: 90
» » , sergeant	» 2: 40

Den provisoriska löneförbättringen syntes lönenämnden böra träda i kraft den 1 juli 1925 och gälla tillsvi vidare.

Över lönenämndens förslag hava yttranden avgivits av arméförvaltningen, marinförvaltningen, statskontoret och 1921 års pensionskommitté.

Arméförvaltningen har därvid ifrågasatt vissa jämkningar i lönenämndens förslag, närmast i fråga om avlöning under tjänstgöring, i vilket hänseende arméförvaltningen anfört följande:

Enligt nu gällande föreskrifter åtnjöte personal på reservstat vid armén — förutom den såsom ersättning för själva anställningen i respektive beställning fastställda lönen — för den tjänstgöring i fred, som författningsenligt skulle av personalen fullgöras, dels dagavlöning under hela tjänstgöringen med belopp, som motsvarade den dagavlöning, som enligt de till och med år 1921 gällande stater hade utgått till den likställda personalen på aktiv stat, dels ock dagtraktamente och annan tillfällig avlöning enligt de föreskrifter, som gällde för personal å aktiv stat av den mot vederbörandes tjänstegrad (tjänsteklass) å reservstat svarande tjänstegrad (tjänsteklass). Härjämte åtnjöte reservstatspersonal enligt vissa grunder rese- och traktamentsersättning vid resa från, respektive till hemvistet i kyrkobokföringsorten för inställelse till, respektive återfärd från tjänstgöring.

I dessa föreskrifter föresloge lönenämnden sådan ändring, att dagavlöning under tjänstgöring icke vidare skulle utgå. Beträffande övriga ovannämnda förmåner föresloge nämnden, att »personal å reservstat under tjänstgöring skulle äga åtnjuta tjänstgöringstraktamente och övriga särskilda förmåner enligt de föreskrifter, som gällde för personal å aktiv stat av den mot vederbörandes tjänstegrad (tjänsteklass) å reservstat svarande tjänstegrad (tjänsteklass)», med iakttagande därvid, att »tjänstgöring utom hemvistet i kyrkobokföringsorten ansåges likställd med tjänstgöring utom förlägningsorten».

Arméförvaltningen ansåge emellertid skäligt, att en särskild avlöningsförmån av samma natur, som den nuvarande dagavlöningen, fortfarande utginge till all reservstatspersonal under den tid, densamma fullgjorde sin författningsenligt föreskrivna tjänstgöring. Den nuvarande förmånen måste nämligen anses hava blivit personalen tillerkänd, icke såsom en gottgörelse för ökade levnadskostnader under tjänstgöringstid, utan såsom en ersättning för förlust av inkomst från annan statstjänst, respektive enskild tjänst, som vederbörande under inkallelsetiden måste vidkännas. Dagavlöningen avsåge alltså i förevarande fall att tjäna samma syfte som det enligt särskilda bestämmelser medgivna dagarvode, vilket vid inkallelse till tjänstgöring vid armén tillkomme bataljonsläkare och fältläkarstipendiater vid fältläkarkåren ävensom läkare och veterinärer i reserven och avsåge att för dem utgöra en ersättning för under inkallelsen förlorad inkomst av enskild praktik. Att ersätta den för all reservstatspersonal lika förmånen av dagavlöning med tjänstgöringstraktamente för den personal, som vore boende utom den ort, dit den inkallades för tjänstgöring, syntes desto mindre påkallat, som reservstatspersonalen, med undantag allenast av det fåtal beställningshavare, som vore generalmajorer, överstar eller läkare, tillhörde visst truppförband och såsom regel tjänstgjorde vid detsamma. För statsverket vor det givetvis fördelaktigast, om beställningshavarna vore boende å respektive truppförbands förlägningsorter. Då det emellertid för reservstatens rekrytering befunnits nödvändigt att i de enskilda beställningshavarnas intresse medgiva dem att fritt välja bostadsort, syntes den, som till följd av att han bodde å annan plats än å truppförbandets förlägningsort, under tjänstgöring därstädes finge någon större ökning i sina levnadskostnader än den, som bodde på förlägningsorten, icke äga något rimligt anspråk på att därför få någon särskild ersättning. Härtill komme, att statens utgifter för en viss tjänstgöring icke borde göras beroende av vilken plats den enskilde beställnings-

havaren av personliga skäl eller för egna intressen valde till bostadsort. Endast så tillvida syntes någon särskild gottgörelse i förevarande avseende böra utgå, att, såsom redan vore medgivet, vid inställelse till, respektive återfärd från tjänstgöring rese- och traktamentsersättning från, respektive till hemvistet i kyrkobokföringsorten finge åtnjutas.

Under åberopande av vad sålunda anförts ävensom av vissa med lönenämndens förslag förenade avlöningstekniska olägenheter hemställde arméförvaltningen, att all reservstatspersonal, oberoende av om den tjänstgjorde å egen bostadsort eller utom densamma, skulle vid löneregleringen bibehållas vid en förmån, motsvarande den nu utgående dagavlöningen. Då sådan förmån icke längre förekomme för personal på aktiv stat, borde densamma i vederbörlig författning erhålla den ändrade benämningen »dagarvode». I fråga om förmånens belopp saknade arméförvaltningen i frågans nuvarande läge anledning att ifrågasätta någon ändring i de beräkningar, lönenämnden följt, då nämnden alternativt yttrat sig om dagavlöningens storlek, därest den komme att bibehållas.

Marinförvaltningen har i huvudsak anslutit sig till lönenämndens förslag.

Statskontoret har i fråga om avlöning under tjänstgöring biträtt arméförvaltningens förslag, men i övrigt anslutit sig till de av lönenämnden anförda synpunkterna.

Pensionskommittén slutligen har, under framhållande av att dyrtidstillägg å såväl löner som pensioner borde utgå efter de för reglerade verk gällande grunderna, föreslagit följande löne- och pensionsbelopp:

Arméns reservstater	Lön kronor.	Pension kronor.	Pensions- avgift kronor.
Generalsperson	7,224	7,008	216
Överste i högre löneklassen	6,312	6,120	192
» » lägre »	5,892	5,712	180
Major	4,704	4,512	144
Kompaniofficer i högsta löneklassen	2,820	2,688	84
» » mellersta »	2,220	2,124	60
» » lägsta »	1,620	1,488	48
Underofficer » högre »	1,560	1,416	48
» » lägre »	1,260	1,128	36
Fältläkare	5,892	5,712	180
Regementsläkare	4,704	4,512	144
Bataljonsläkare	2,820	2,688	84

Marinens reservstat.	Lön kronor.	Pension kronor.	Pensions- avgift kronor.
Kommendörkapten av 1. graden (överstelöjtnant)	5,196	5,004	156
» » 2. » (major)	4,704	4,512	144
Kompaniofficer i högsta löneklassen	2,820	2,688	84
» » mellersta »	2,220	2,124	60
» » lägsta »	1,620	1,488	48
Underofficer » högre »	1,560	1,416	48
» » lägre »	1,260	1,128	36

Kungl. Maj:t har i det framlagda förslaget utgått från att dyrtidstillägg å såväl löner som pensioner skall utgå efter för reglerade verk gällande grunder.

I fråga om lönebeloppens storlek har Kungl. Maj:t anslutit sig till lönenämndens, av pensionskommittén i huvudsak biträdda ståndpunkt, varemot Kungl. Maj:t beträffande avlöningen under tjänstgöring godtagit de av arméförvaltningen framförda synpunkterna.

Beträffande kostnaderna för löne- och pensionsförbättringen framgå desamma av följande sammanställningar:

Arméns reservstater

löner	kronor 474,258: —
avlöningstillägg	» 32,850: —
dagarvoden	» 22,336: —
rese- och traktamentskostnader	» 9,104: —
pensioner	» 212,639: —
<hr/>	
Summa kronor 751,187: —	

Marinens reservstat

löner	kronor 43,763: —
avlöningstillägg	» 4,320: —
dagarvoden	» 2,245: —
rese- och traktamentskostnader	» 800: —
pensioner	» 2,500: —
<hr/>	
Summa kronor 53,628: —	

Dessa anslagsberäkningar äro uppgjorda under förutsättning, att nu be finliga samt under det löpande budgetåret och budgetåret 1925—1926 ytterligare uppkommande vakanser med hänsyn till övergången till den nya försvarsorganisationen, icke bliva tillsatta. Till jämförelse torde böra nämnas, att under samma förutsättning verkställda beräkningar över de anslagsbehov, som skulle föreligga för budgetåret 1925—1926, därest nu gällande löne- och pensionsbestämmelser fortfarande skulle under budgetåret tillämpas, visa att dessa skulle uppgå till 531,950 kronor för armén och 38,347 kronor för marinen.

Ett genomförande av det framlagda förslaget till löne- och pensionsreglering skulle sålunda medföra avsevärd utgiftsökning under ifrågavarande anslagsposter, respektive 219,237 kronor och 15,281 kronor, eller tillsammans 234,518 kronor. Härvid är emellertid att märka, att en viss del av denna ökning betingas av övergången till reducerade dyrtidstillägg, varför en däremot svarande minskning kommer att äga rum i belastningen av anslaget till dyrtidstillägg. På grund härav skulle den verkliga kostnadsökningen enligt verkställd beräkning utgöra sammanlagt omkring 200,000 kronor.

Medelsbehovet för budgetåret 1925—1926 skulle alltså utgöra, i avrundat tal, under anslaget till arméns reservstater 750,000 kronor och under anslaget till marinens reservstat 54,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i avseende å den provisoriska löneregleringen för reservstatspersonalen än att, då enligt utskottets mening de övervägande skälen tala för lönenämndens förslag rörande avlöningen under tjänstgöring, detta förslag synts utskottet böra antagas. Härigenom skulle också vinnas en bättre anslutning till de grundsatser, som fastställts i avlöningsbestämmelserna för den aktiva militära personalen.

Någon ändring i de äskade anslagsbeloppen torde den av utskottet förordade jämkningen icke behöva föranleda.

Även för händelse riksdagen skulle vidtaga någon jämkning i de av Kungl. Maj:t föreslagna pensionsbeloppen, synas, med hänsyn till förevarande anslags natur av förslagsanslag, de av Kungl. Maj:t begärda anslagen kunna nu anvisas med föreslagna belopp.

Utskottet har låtit utarbета bifogade förslag till stater under iakttagande av vad sålunda anförts (bil. 1—3).

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna vid utlåtandet fogade förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén, fältläkarkårens reservstat samt marinens reservstat att gälla för budgetåret 1925—1926,

b) öka ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 500,000 kronor, med 250,000 kronor till 750,000 kronor,

c) öka ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 38,000 kronor, med 16,000 kronor till 54,000 kronor.

Stockholm den 22 maj 1925.

På statsutskottets vägnar:

A. ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *Oscar Olsson*, *J. L. Widell*, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist*, *C. I. Asplund*, *E. J. G. Rosén*, *A. R. Rooth*, *G. Kobb*, *C. Johansson* i Hälsingborg, *J. B. Johansson* i Fredrikslund och *C. A. Carlsson* i Gävle;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén*, *A. Wiklund*, *S. Bengtsson* i Norup, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, *P. M. Olsson* i Blädinge, *B. F:sön Holmgren*, *O. Nilsson* i Örebro, *S. Persson* i Fritorp, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm och *P. C. Jonsson* i Eskilstuna.

Bil. 1.

Stat

för officerare och underofficerare å reservstat vid armén

för budgetåret 1925—1926.

	Antal.	Enhetskostnad. Lön. Kronor.	Summa kronor.
<i>Officerare:</i>			
Generalspersoner	2	7,440 —	14,880 —
Överstar i högre löneklassen	2	6,360 —	12,720 —
Överstar i lägre löneklassen	5	5,940 —	29,700 —
Majorer	29	4,800 —	139,200 —
Kompaniofficerare i högsta löneklassen	24	2,820 —	67,680 —
Kompaniofficerare i mellersta löneklassen	42	2,220 —	93,240 —
Kompaniofficerare i lägsta löneklassen	48	1,620 —	77,760 —
<i>Underofficerare:</i>			
Underofficerare i högre löneklassen	55	1,560 —	85,800 —
Underofficerare i lägre löneklassen	65	1,260 —	81,900 —
Säger för löner	—	— —	602,880 —

Anm. 1. Därest förhållandena sådant påkalla, äger Kungl. Maj:t vidtaga jämkning i antalet löntagare inom de olika löneklasserna, dock att statens lönesumma för varje grad härigenom icke må överskridas.

Anm. 2. Årliga avlöningstillägg utgå till kompaniofficer i mellersta löneklassen efter uppnådd 43 års ålder med 360 kronor, till kompaniofficer i lägsta löneklassen efter uppnådd 37 års ålder med 360 kronor och efter uppnådd 43 års ålder med ytterligare 360 kronor samt till underofficer i lägre löneklassen efter uppnådd 42 års ålder med 180 kronor.

Anm. 3. Under tjänstgöring utom bostadsorten utgår tjänstgöringstraktamente enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Bil. 2.

Stat
för fältläkarkårens reservstat
 för budgetåret 1925—1926.

	Antal.	Enhetskostnad. Lön. Kronor.	Summa kronor.
Fältläkare	2	5,940 —	11,880 —
Regementsläkare	12	4,800 —	57,600 —
Bataljonsläkare	6	2,820 —	16,920 —
Säger för löner	—	— —	86,400 —

Anm. Under tjänstgöring utom bostadsorten utgår tjänstgöringstraktamente enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Bil. 3.

Stat
för marinens reservstat
för budgetåret 1925—1926.

	Antal.	Enhetskostnad. Lön. Kronor.	Summa kronor.
<i>a. Flottan.</i>			
Kommandörkapten av 1. graden	1	5,460 —	5,460 —
Kommandörkapten av 2. graden	1	4,800 —	4,800 —
Kompaniofficerare i högsta löneklassen	4	2,820 —	11,280 —
Kompaniofficerare i lägsta löneklassen	2	1,620 —	3,240 —
Underofficerare i högre löneklassen	2	1,560 —	3,120 —
Underofficer i lägre löneklassen	1	1,260 —	1,260 —
<i>b. Kustartilleriet.</i>			
Major	1	4,800 —	4,800 —
Kompaniofficerare i högsta löneklassen (kapten)	2	2,820 —	5,640 —
Kompaniofficer i mellersta löneklassen (kapten)	1	2,220 —	2,220 —
Kompaniofficerare i lägsta löneklassen (löjtnanter)	2	1,620 —	3,240 —
Underofficerare i högre löneklassen	3	1,560 —	4,680 —
Underofficerare i lägre löneklassen	3	1,260 —	3,780 —
Säger för löner	—	—	53,520 —

Anm. 1. Därest förhållandena sådant påkalla, äger Kungl. Maj:t vidtaga jämkning i antalet löntagare inom de olika tjänstegraderna och löneklasserna, dock att inom vardera av de båda underavdelningarna för flottan och kustartilleriet de särskilda summorna av i staten upptagna löner för regementsofficerare, för kompaniofficerare samt för underofficerare härigenom icke må överskridas.

Anm. 2. Arliga avlöningstillägg utgå till kompaniofficer i lägsta löneklassen efter uppnådd 37 års ålder med 360 kronor och efter uppnådd 43 års ålder med ytterligare 360 kronor samt till underofficer i lägre löneklassen efter uppnådd 42 års ålder med 180 kronor.

Anm. 3. Under tjänstgöring utom bostadsorten utgår tjänstgöringstraktamente enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.